

A mi nincs a főorvosi jelentésben.

Az ország szép székesfővárosában tömegeket pusztít az ifju nemzedék soraiból a járvány, nem kimélve a társadalmi rétegek egyikét sem, s míg a műveltebbek és a jobbmódoiak az első tünetnél mindent megtesznek, hogy az orvosi tudomány segédhívvel megmentsek legdrágább kincsüket az életnek, addig munkásaink családjában a romló betegségek ostromával tarolják le az emberanyag legértékesebbikét.

Szép székesfővárosunk intézői a kultura mindazon feladatait megvalósítani igyekeznek, a melyek szociális fejlődöttség mellett szükségesek, építtetnek gyönyörű népszállókat, népakadémiát, tartatnak előadásokat az angol nyelvről, melyet tömegesen hallgatnak, hogy annál könnyebben mehessenek külföldre, nevezetesen Amerikába. Mindez a közadózók terhére történik. Engedélyezik a Népopera építését azon a helyen, a mely gyermekek üdülési helyének lett szánva, a mely Népoperában a nép nem lehet ugyan kellő szórakozást, mert az egyes helyrak olykor magasabbak, mint a legjobb munkás heti keresete, s így a népnek czimzett Népopera a nagyurak szórakozási helyévé lett és nem azoké, kikért a megmérhetetlen áldozatot hozta a székesfőváros.

A székesfővárosnak ezek a nagy szociális alkotásai csak arra valók, hogy kérkedve mutogatni lehessen az idegeneknek, a kik idejönnek hozzánk, annak felfedezésére, hogy itt a nemzetgazdasági tényezőknél kimeríthetetlen forrása van, a melyből eredőleg elbírják azokat a veresztéseket, a melyek az ország közgazdaságát a kívándorlás révén sorvasztják, másrészt az ifju nemzedék azon nagy veresztését, a melyet az országnak gyilkoló központja végberisz a diszes város hozzá nem értő vezetősége révén, hibás és érde szociálpolitikájával.

A megdöbbentő veresztéséget és számtalan család fájdalmát a székesfőváros intézősége zudítja mindnyájunkra, mert lakásaink fertőzöttek, a szegény gyermekek ezreire nem fordítatik gond, a mint a ragályt széthordják, nem létezik egyetlen intézmény, a hová a szegénysorsu munkás gyermekét vihetné, hogy megmentse, nem ingyen, de az ő helyzetéhez mérhető díjért, melyért örömteljes erőmegfeszítéssel dolgozik férj és feleség, hogy gyermeküket megmenthessék.

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző Thék Endre

Cím A mi nincs a főorvosi jelentésben.

Forrás: Az Újság

Bp.

1913

11/20

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

362.7

Hely

Idő

1913

Személy

Helyszám

362.7

1913

A székesfőváros feltűnően szép alkotásai mellett, a melyek fényt árasztanak a polgármester és tanácsa feje körül, ott van az elhanyagolt közegészségi politika sötét árnyéka. A főváros védi a nagykorúakat, a kik tudnának magukon segíteni, milliókat ad a felnőttek szórakozására, de megfelelkezik az ifju nemzedék tömeges megmentéséről, mert azok nem tudnak tömjénezn, hiszen magukkal tehetetlenek. Jajszavuk nem hallatszik el a város uraihoz s így nyomtalanul tűnnek el, mint azt a székesfőváros érdemekben gazdag főorvosa jelenti. A székesfőváros tanácsosai elutaznak tanulmányutakra, visszajönnek a nagyvárosokból, hol igen jól szórakoznak, de a mi viszonyainkhoz mért reformokból nem tanulnak semmit, pedig tanulhattak volna eleget. Csak például hozom fel a Paris környékén lévő gyermektelepeket, hová a francia munkások adják gyermekeiket csekély eltartási díj mellett. Százerek vannak így elhelyezve különböző jó helyekre, hol a gyermekek a tisztaság, rend s a nevelési mód minden elképzelhető eszközeivel megismerkedhetnek, hogy egészségesen fejlődve, beleilleszkedhessenek a polgári társadalomba, a nélkül hogy rikkancsokká, avagy csavargókká kellene lenniök. Mennyien jártunk Franciaországban, de az utcái csavargók azon légiját nem láttuk, mint itt nálunk, elrongyolódva s egyesek által állati módra kihazsnálva. És mindezt elérhetné Budapest is egy jó alapra fektetett nagy bölcsőde és gyermekotthonok révén, melyeknek létesítése — a munkásszervezetekkel társulva — nagy könnyedséggel lenne megoldható

a székesfővárosnak valamely egészséges területén, a mely parlagon hever talán, szép hegyeink tövében, oly közel, hogy a hozzátartozók is nagy költségtől menten, sűrűn látogathatnák gyermekeiket.

Egy ily gyermektelep létesítése nemcsak ezek és ezek életét mentené meg, de a szülők reményteljes boldogságát is táplálná és a társadalom legtermékenyítőbb anyagát tenné értékessé. Ennek sikeres megvalósításától maga a társadalom sem vonná meg áldozatkészségét.

A székesfővárosi gyermekhalandóság megdöbbentő mértéke elodázhatatlan hazafias cselekvést követel a székesfővárostól és összes munkásainktól. Nem könyöradományok révén, hanem mindnyájunk hozzájárulásával kell hozzálátni a segítség nagy művéhez. Nem szabad az ártatlanoknak elvesztét tovább nézni, a kikből jó hazafiakat és családfentartókat kell nevelni.

Gyermekvédelmünk egy irányban nagy arányokat öltött, azonban teljesen egyoldalú, mert csak a társadalmilag elhagyott apróságokról gondoskodik. Itt az ideje, hogy a gyermekvédelem általánossá tétessék, hogy a magyar közegészségügy javítása ott kezdődjék, a hol a legtöbbet várhatunk tőle: a gyermekbetegségek megelőzésének pontján.

Ezt ajánlom a magyar közigazgatás, a magyar orvosi világ szeretetteljes figyelmébe.

Thék Endre.